

Igor Lipovšek

Zavod RS za šolstvo

igor.lipovsek@zrss.si

COBISS: 1.04

Tvitanje kot učna dejavnost

Tweeting as a Learning Activity

Povzetek

Tvitanje je družabna dejavnost, s katero se hitro, kratko in enostavno sporoča, komentira, odziva, sodeluje, preverja, polemizira, usmerja, poudarja in preverja. Zato se v nekaterih elementih sklada z dejavnostmi pri pouku. Tvitno okolje omogoča zbiranje, urejanje in uporabo podatkov za ponazarjanje in utemeljevanje. Logika elektronskega tvitanja se za notranjo rabo pri pouku v ničemer ne razlikuje od pisanja kratkih sporočil na listkih.

Ključne besede: sporočilo, preverjanje, splet, sočasnost.

Abstract

Tweeting is a social activity that is fast, short and simple. Through Twitter a student can inform, comment, respond, cooperate, check, polemise, direct, and verify. Therefore, certain Twitter elements are the same as learning in a classroom. The tweeting environment allows the collecting, editing and using of data to clarify arguments. The logic of tweeting for internal use in the classroom does not differ from writing short messages on Post-it notes.

Keywords: message, assessment, web, on-line

Uvod

Sprotno preverjanje, povratno informiranje in stalni razmislek o učenju in znanju so sestavni elementi pouka, katere opredeljujejo didaktična priporočila in pravilniki. Sodobni elektronski in spletni pripomočki omogočajo enostavnejše, hitreje ter učinkovitejše oblike učiteljevega in vrstniškega preverjanja ter povratnega informiranja in tudi samopreverjanja. Eno od družabnih omrežij je Twitter, ki omogoča v splet pošiljati 140 znakov dolga sporočila; jih zbirati, izbirati, razvrščati, komentirati in shranjevati. Tviti so po obliki in vsebini podobni SMS sporočilom, saj dopuščajo približno 25 besed ali dva do štiri stavke. Po načinu pojavljanja so tviti podobni listkom z zapisanimi kratkimi sporočili, ki so nalepljena na šolsko tablo. Tako kot se na listke lahko dopisuje in dorisuje, se na tvite lahko odgovarja in jih srčka. Zato se lahko tvitanje v šoli uporablja za preverjanje, za povzemanje, za iskanje bistva, za sporočanje, za ugotavljanje želja, pričakovanj in predlogov – t. i. »vstopni listek«, za merjenje predznanja, za sprotno preverjanje in za pisanje razmisleka po koncu pouka – t. i. »izstopni listek«. Tvitanje poleg predmetnega krepi tudi vsepredmetno (transverzalno) znanje in učenec oz. dijakov značaj: učenec se mora na nekaj sklicevati, mora

varno komunicirati v spletu, krepi se njegova samopodoba, ker je izjava, ki jo napiše, izdelek, viden vsemu spletnemu občestvu ter lahko pričakuje, da se bo kdo nanjo odzval. Poleg tega omogoča tudi staršem, da spoznajo, kaj je otrok v šoli počel. Za razliko od nekaterih družabnih omrežij, kjer je identiteta udeleženca povsem razkrita, Twitter omogoča veliko raven prikritosti in anonimnosti.

V splošnem je Twitter močan družabni medij, saj doseže 1/5 človeštva. Omogoča tudi oblikovanje miniaturnega spletnega dnevnika (mikrospletnika, mikrobloga) in mreženje. S statističnimi orodji analizira informacijski doseg slehernega tvita. Poleg običajnega spletnega iskanja dovoljuje usmerjeno iskanje naslovnikov s predpono @ (@ime) in vsebin s ključnikom (hashtag, lojtra) #. Jane Hart ga že pet let uvršča med najpomembnejša učna orodja, ker je vsebinsko bogat, odziven in hiter, je dostopen, zahteva hitro zaključevanje izdelka, shranjuje vsebino in omogoča preiskovanje in raziskovanje. Twitter tudi spodbuja učence in dijake, da sledijo novostim in novicam, krepijo medsebojne vezi, so v živo in sočasno v središču dogajanja, lahko klepetajo s strokovnjaki, objavljajo gradiva in spodbujajo razpravo o temi.

Tvitanje krepi vsepredmetno znanje in učenec značaj: učenec se mora na nekaj sklicevati, varno komunicirati v spletu, krepi se njegova samopodoba, ker je izjava, ki jo napiše, vidna spletnemu občestvu ter lahko pričakuje, da se bo kdo nanjo odzval.

Twitter je močan družabni medij, saj doseže 1/5 človeštva.

Tvitno pridobivanje podatkov

Vsako sekundo je svetovni splet obogaten za tisoče tvtov. Preveč, da bi jih vse pregledali. A Twitter ima svoj brskalnik, kjer je možno iskati po pojmi, avtorjih in ključnih besedah. Z iskanjem gesel **@lenartica** ali **Andrej L** se med ponujenimi pokažejo tviti učitelja geografije, ki ima vremensko postajo povezano z oddajanjem tvtov. Za vsake tri ure je možno izvedeti, kakšno je vreme v Senovem (Slika 1); z zaporednim nizanem tvtov pa je možno kadar koli rekonstruirati vremenski potek.

Šole objavljajo svoje dogodke in dejavnosti ali spletne povezave, kjer je možno dobiti več informacij. Nekateri učitelji dan pred poukom objavijo motivacijski tweet, zanimivo vprašanje ali opozorilo, da se čas za izdelavo domače naloge izteka. Nekatere šole vabijo k ogledu poučnih ali promocijskih oddaj. (Slika 2)

Z vpisom ključnika v iskalnik, na primer **#geografija**, se tviti razvrstijo glede na ključno besedo. V iskalniku je možno nastaviti, da se tviti razvrstijo po času objave – zadnji najprej, ali po pomembnosti – najprej tisti, ki so največkrat srčkani in ogledani. Tweet na Sliki 3 je možno poiskati po treh ključnikih: **#NPZ**, **#RIC** ali **#geografija**.

Ker iskalnik ponudi veliko možnih tvtov s ključno besedo, jih mora iskalec ovrednotiti in izbrati. Uporabnik koristnost, pomen in verodostojnost tvita oceni po vsebini, po avtorju ali po povezavi ali objavljeni fotografiji oz. filmu. V tem elementu je Twitter, s svojo lirskostjo, veliko primernejši od Facebooka – epskega družabnega omrežja.

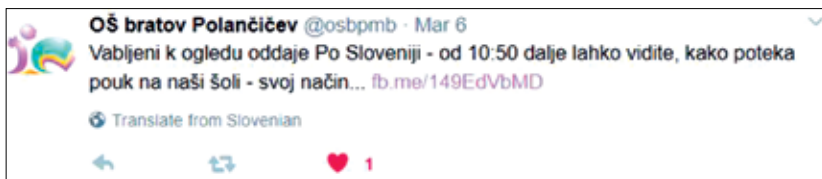
Tvitanje za pouk

Tvite je možno pri pouku uporabiti kot sredstvo, tvitanje pa kot dejavnost. Učitelj lahko s tвитom motivira učence k geografskemu razmisleku (Slika 4) in ga duhovito začini s komentarjem. Nato povabi učence, da tвитno ali pred poukom ustno ali pisno na vstopnih listkih pokažejo svoje predznanje ali interes za neko vsebino.

Družabno omrežje je uporabno tudi za učitelja, ker se lahko vključi v razpravo o katerem od didaktičnih orodij, pristopov ali tehnik. V ZDA poteka živahna razprava o pomenu in vlogi sprotnega preverjanja znanja (formative assessment). Učitelji predstavljajo različne drobne namige, trike in nasvete za učinkovito in stalno opiranje učencev. Dogovorijo se za izbrano uro in na kratko poklepetajo (chat). Tvitno vabilo na klepet (Slika 5) prinaša tudi utemeljitev, zakaj

Slika 1: Tvitno beleženje vremena

Slika 2: Tvitno obvestilo o oddaji

Slika 3: Tvit s tremi ključnimi besedami

Slika 4: Motivacijski tweet

je smiselno sodelovati v klepetu, in 10 načinov oz. navodil za tвитno komuniciranje: vprašaš ali odgovoriš, vključen oz. povezan si, komentiraš in srčkaš, s ključnikom zasidraš tvit, vzameš si čas za odgovor, domnevaš o najboljših namenih in prijazno odgovarjaš, dodajaš pomembne spletne povezave, potvitaš, slediš ključniku.

Tuji viri predstavljajo obilo predlogov in namigov, kako uporabljati tvitna družabna omrežja. Učenci lahko s ključnikom **#neurje** spremljajo, kako časovno poteka in se širi deževje, vetrovi in poplave v nekem obdobju v Posočju. S ključnikom **#geografija** lahko poiščejo koristne objave; po srčkih in potvitih (retweet) lahko ocenijo, katere so bolj in katere manj pomembne. Učenci lahko napišejo bistveno sporočilo o lastnosti neke pokrajine, procesa ali pojava; učitelj lahko hitro ugotovi, kateri učenec je bolje izluščil bistvo. Učenci lahko spesniyo geografski haiku. Za geografski pouk so koristni

Učitelj se prek družabnih omrežij lahko vključi v razpravo o katerem od didaktičnih orodij, pristopov ali tehnik.

Učenci lahko s ključnikom #neurje spremljajo, kako časovno poteka in se širi deževje, vetrovi in poplave v nekem obdobju v Posočju.

Slika 5: Tvitno obvestilo in vabilo za klepet o sprotnem preverjanju

tviti z ekskurzije s tremi elementi: fotografija (ali filmski zapis), bistveni podatki in ključnik, npr. **#eksPomurje** ali šolski tvitni naslov **@OS_Koper**, da je tvite lahko najti oz. filtrirati. Učitelj lahko tvitne vprašanja za preverjanje znanja. Učenci lahko tvitnejo pričakovanja ali sprašujejo učitelja.

Tvitno se lahko igra tudi vloge: učenci se razdelijo v skupine, ki vsaka s svoje strani utemeljuje in dokazuje svoj prav; ker je tvit omejen, se je treba zelo potruditi za jasnost sporočila. Tviti so uporabni tudi kot zapiski s predavanj; na koncu jih je možno natisniti. Ker vse bolj tvitajo tudi strokovne organizacije in strokovnjaki, se lahko učenci z njimi zapletejo v tvitni strokovni pogovor; najdejo lahko celo mentorja za svojo raziskovalno nalogo. Za dijake so primerne tudi tvitne klepetalnice. Prek tvitov lahko starši ugotavljajo, kaj se je dogajalo pri pouku; na tvite lahko odgovorijo. Učenci lahko sledijo tudi kateri od vladnih služb; recimo @ARSO_potresi (Agencija Republike Slovenije za okolje), @MIZS_RS (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport), @StatSlovenija (Statistični urad Republike Slovenije).

Učenci lahko tvitnejo mnenje o viru, ki so ga prebrali. Učenci lahko učitelja vprašajo ali napišejo vprašanja, na katera želijo odgovor ali jih pričakujejo pri ocenjevanju. Če se razvije tvitna razprava, lahko učitelj vanjo posega in jo

usmerja ali komentira tvite učencev. Učitelj lahko objavlja spletne povezave do ustreznih strani; lahko pa tudi učenci objavljajo povezave do virov in gradiv, ki so jih našli. Učitelj lahko s tvitom preveri, če je načrt ekskurzije, ki si jo je zamislil, ustrezen; tvitno občinstvo mu lahko namigne, naj učence pelje pogledat še kaj zanimivega, kar je ob poti. Če so tviti, ki jih učenci osmega razreda naredijo na ekskurziji, opremljeni s ključnikom #eks_osmiA, jih je možno enostavno povezati v geografski potopis ali razredni časopis. Če učitelj zadolži učenca, da pripravi povzetek najustreznejših tvitov, se učenec ne uri samo v izbiranju in vrednotenju vsebine najbolj nazorno predstavljenih geografskih sporočil, ampak tudi v ostalih elementih dobrega tvita: oblikovnem okviru medija, osredotočenosti na bistvo, hitrosti in ustreznosti odzivanja, duhovitosti ter načelu, da se odziva na vsebino in ne na človeka, ki je vsebino objavil.

Tvitni račun, podoba oz. naslovnico je možno opremiti s fotografijo, ki predstavlja neko geografsko posebnost; lahko tudi z motom ali geslom, ki bo spremljal geografski pouk. Twitter omogoča oblikovati tudi enostavno spletno anketo. Tvite je možno tudi geografsko locirati in jih povezati z Google Zemljo, kar omogoča kartiranje postaj terenskega dela, divjih odlagališč ali orientacijskih točk. Z nizanjem tvitov, tako da zaporedno vsak učenec napiše en stavek, je možno narediti mikrospletniški geografski opis. Objavljanje fotografij z ustreznim ključnikom lahko ustvari spletno galerijo. Namesto domače naloge lahko učitelj zadolži učence, da napišejo tvit, dva ali tri o vsebini ure ali vrednostni razmislek o pouku in učenju.

Učitelj si lahko ustvari omrežje z drugimi učitelji. Twitter omogoča razpravo med učitelji, tako imenovani izobraževalni klepet; v večini držav je označen s ključnikom #educhat.

Tvitno dejavni starši lahko predlagajo učitelju, da jih obvešča s tviti in ne z elektronsko pošto. Pri tem je potrebno dodati še vidik javnosti in dostopnosti: tvitni pouk zahteva odprt in jasen dogovor o rabi IT naprav pri pouku. Naj jih učenci uporabljajo sočasno (on-line), med odmori ali doma? Naj uporabljajo šolske ali svoje naprave? Ne samo, da so mobilne naprave lahko predmet neželenega socialnega diferenciranja učencev, ampak zaradi različne zmogljivosti aparatov tudi ne omogočajo, da bi bile predstavitve vseh učencev vsebinsko enakovredne. Boljše naprave tudi omogočajo, da učenec lažje, hitreje ali bolj bogato dostopa do nekaterih virov.

Če se razvije tvitna razprava, lahko učitelj vanjo posega in jo usmerja ali komentira tvite učencev.

Sklep

Avtorji priročnikov in nasvetov opozarjajo, da je tvitanje neprimerno za stalno učno rabo; resnični svet je vendarle drugje in tudi težnja po duhovitosti tvtov lahko daje učencem sporočilo, da se je treba ves čas šaliti. Na drugi strani pa se izpostavlja pomembni jezikovni (angleški, saj omrežje omogoča takojšnji prevod) vidik znanja, ki je nepredmeten ali pa vsepredmeten in vseživljenjski: učenci se učijo spletno komunicirati in spoznavati spletne nevarnosti, kajti tvitanje omogoča tako popolno anonimnost in objektivno neprizadetost kot popolno prepoznavnost in ranljivost avtorja. Zato kot prednosti tvitnih omrežij naštevajo: sodobnost, mobilnost, mreženje in sodelovalnost, aktualnost in hitrost, odzivnost in sklicnost, prostovoljno (ne)anonimnost, povezljivost in navezljivost, enostavnost, nazornost in večpredstavnost, dostopnost – tudi nečlani omrežja lahko neomejeno brskajo po tvitnih objavah. Za šolo pa je pomembno tudi to, da gre pri tvitu za virtualni izdelek, ki kadar koli s sklicevanjem nanj omogoča razmislek in pogovor o znanju, ki je v njem opredmeteno.

Viri in literatura

1. Domizi, D. (2013). Microblogging To Foster Connections And Build Community (pridobljeno 16. 3. 2017 na <http://digitalcommons.georgiasouthern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1486&context=sotlcommons>).
2. Gao, F., Luo, T., Zhang, K. (2012). Tweeting for learning: A critical analysis of research on microblogging in education published in 2008–2011. *British Journal of Educational Technology*, Volume 43, Issue 5, pages 783–801, September 2012.
3. Hart, J. (2016). *Modern Workplace Learning*. Centre for Learning & Performance Technologies. Corsham.
4. Junco, R., Elavsky, C., Heiberger, G. (2013). Putting Twitter to the test: Assessing outcomes for student collaboration, engagement and success. *British Journal of Educational Technology* 44(2), 273–287.
5. Vezina, A. (2014). The role of social media in education: How Twitter can be used in the intermediate classroom as a tool for collaborative learning. Ontario Institute for Studies in Education of the University of Toronto. Toronto. (Pridobljeno 18. 3. 2017 na https://tspace.library.utoronto.ca/bitstream/1807/68776/1/Vezina_Ariel_CC_201506_MT_MTRP.pdf).
6. Splet: <http://www.teachhub.com/50-ways-use-twitter-classroom>.
7. Splet: <http://er.educause.edu/articles/2015/9/tweeting-in-higher-education-best-practices>.
8. Splet: <http://www.makeuseof.com/tag/10-ways-to-use-twitter-in-education/>.
9. Splet: <http://socialmediasun.com/top-5-ways-to-use-twitter-as-a-learning-tool/>.
10. Splet: <http://www.schule-bw.de/unterricht/faecher/deutsch/sprache/twitern-im-deutschunterricht/>.
11. Splet: <http://web2-unterricht.blogspot.si/2014/03/twitter-grundlagen.html>.
12. Splet: <http://kids.t-mobile.at/14-twitter-uebungen-fuer-den-unterricht/>.
13. Splet: <https://twitter.com/search?src=typd&q=%23formative>.
14. Splet: <https://elearningindustry.com/using-twitter-learning-tool>.
15. Splet: <https://www.opensesame.com/blog/why-you-should-be-using-twitter-learning-tool>.
16. Splet: <http://www.learnnc.org/lp/pages/6560?ref=search>.
17. Splet: <http://www.edudemic.com/how-to-use-twitter-for-teaching-and-learning/>.

Sliki 6 in 7: Tvita s ključnikom #neurje